

Valsts ieņēmumu
dienests

24.03.2022.

Informatīvais materiāls

Par grozījumiem Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumos Nr. 17 "Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai"

Informējam, ka 2022. gada 8. martā ir pieņemti grozījumi Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumos Nr. 17 "Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai" (turpmāk – noteikumi Nr. 17), kas 2022. gada 21. martā publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 56 un stājas spēkā 2022. gada 22. martā.

Grozījumu mērķis ir samazināt administratīvo slogu un izmaksas:

- radot iespēju izmantot digitālo pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) atmaksas sistēmu reģistrētam PVN maksātājam, kuram piešķirta Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) atļauja PVN atmaksāšanai trešās valsts vai trešās teritorijas fiziskajai personai, kuras pastāvīgā uzturēšanās vieta nav Eiropas Savienības teritorijā (turpmāk – ceļotājs), par iekšzemē iegādātām un no Eiropas Savienības teritorijas izvestām precēm;
- vienkāršojot VID lēmumu paziņošanas kārtību un PVN maksātāju saziņu ar VID.

Grozījumu pamatojums

Grozījumi noteikumos Nr. 17 veikti:

- ✓ pamatojoties uz **likumu "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā"**, kas Saeimā pieņemts 2021. gada 9. decembrī un stājas spēkā 2022. gada 1. janvārī, lai veiktu papildinājumus un precizējumus PVN atmaksu ceļotājiem veikšanas kārtībā;
- ✓ pamatojoties uz **likumu "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā"**, kas Saeimā pieņemts 2020. gada 15. oktobrī un stājas spēkā 2021. gada 1. jūlijā, ar kuriem tika izslēgts Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140.¹ pants.

Par grozījumiem saistībā ar jauno regulējumu e-komercijas jomā

2020. gada 15. oktobrī Saeima pieņēma likumu "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā", saskaņā ar kuru no 2021. gada 1. jūlija e-komercijas jomā ieviests jauns regulējums un tika izslēgts Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140.¹ pants, kurš tostarp noteica deleģējumu Ministru kabinetam noteikt kārtību īpašo režīmu e-komercijas jomā izmantošanai.

Ievērojot minēto, ar grozījumiem ir svītrotā atsauce uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140.¹ pantu, noteikumu Nr. 17 izdošanas pamatojuma norādes, kā arī ir izslēgts attiecīgais regulējums (1.30., 1.31. un 1.32.apakšpunkts, kā arī XI nodaļa).

Par atvieglotiem nosacījumiem PVN 0 procentu likmes pamatotības pierādīšanai ziedojumu un humānās palīdzības eksporta kravām uz Ukrainu

Preču eksportam ir piemērojama PVN 0 procentu likme¹. Lai apliecinātu preču izvešanas faktu, muitas iestādei var iesniegt vismaz divu dokumentu kombināciju, kas nepārprotami apliecina preču eksporta faktu, t. i.:

- starptautiskos kravas transporta pavaddokumentus vai to kopijas (tai skaitā *CMR*, starptautiskā – dzelzceļa transporta pavadzīme, konosaments, gaisa pārvadājuma pavadzīme);
- līgumus, kas noslēgti ar trešo valstu vai trešo teritoriju personām (preču saņēmējiem);
- dokumentus, kas apliecina samaksu par preču eksportu².

Lai atvieglotu eksporta procedūras noformēšanu un PVN 0 procentu likmes piemērošanas pamatošanu uz Ukrainu ziedoto preču vai humānās palīdzības kravām, **noteikumi Nr. 17 ir papildināti ar 16.¹ punktu šādā redakcijā:**

"Lai apliecinātu tādu preču izvešanas faktu uz Ukrainu, kas ziedotas ar mērķi sniegt vispārējo atbalstu Ukrainas sabiedrībai Krievijas Federācijas izraisītā bruņotā konflikta dēļ, muitas iestādei var iesniegt tikai vienu no šo noteikumu 16. punktā minētajiem dokumentiem, kas nepārprotami apliecina preču eksporta faktu."

Grozījumi kārtībā, kādā atmaksā ceļotāja iekšzemē samaksāto PVN, ja ceļotājs personīgajā bagāžā izved iekšzemē iegādātās preces no Eiropas Savienības teritorijas

Jaunā redakcijā izteikta noteikumu Nr. 17 **IV nodaļa "Kārtība nodokļa piemērošanai un atmaksāšanai par iekšzemē iegādātajām precēm trešās valsts vai trešās teritorijas fiziskajai personai, kuras pastāvīgā uzturēšanās vieta nav Eiropas Savienības teritorijā"**.

Ar jauno IV nodaļas redakciju ieviestas šādas izmaiņas:

- pamatojoties uz grozījumiem Pievienotās vērtības nodokļa likumā, kas maina definējumu trešo valstu vai trešo teritoriju fiziskām personām, kuru pirkumiem

¹ Pievienotās vērtības nodokļa likuma 43. panta pirmā daļa.

² MK noteikumu Nr. 17 16. punkts.

iekšzemē piemēro PVN 0 procentu likmi, vārdi "kas nav nodokļa maksātājs" aizstāti ar vārdiem "kuras pastāvīgā uzturēšanās vieta nav";

- papildināti īpaša parauga čekā norādāmie rekvizīti, paredzot norādīt tajā pirkuma kases čeka numuru. Norādot šādu rekvizītu īpaša parauga čekā, tiek pilnveidota iespēja sekot līdz ceļotāja veiktajiem pirkumiem, mazinot ar pirkuma kases čekiem manipulācijas iespējas, neradot administratīvo slogu reģistrētiem PVN maksātājiem, kuriem piešķirta VID atļauja PVN atmaksāšanai;

- paredzēta iespēja reģistrētam PVN maksātājam, kuram piešķirta VID atļauja PVN atmaksāšanai, atmaksāt ceļotājam PVN par iekšzemē iegādātajām un no Eiropas Savienības teritorijas izvestajām precēm, izmantojot ne tikai bankas pārskaitījumu vai nosūtīt bankas čeku, bet arī citu ceļotāja izvēlēto naudas līdzekļu saņemšanas veidu;

- veikti redakcionāli un tehniskie precizējumi;

- papildināts regulējums, nosakot atmaksājamo PVN apmēru, ja precēm piemērota PVN samazinātā likme 5 procentu apmērā, proti, MK noteikumi Nr. 17 papildināti ar regulējumu, paredzot, ka atmaksājamais PVN apmērs nedrīkst būt mazāks par trim procentiem (ja precēm piemērota PVN samazinātā likme 5 procentu apmērā).

- ietverts regulējums, kas paredz, ka **grozījumi attiecībā uz digitālo PVN atmaksas sistēmu ieviešanu stājas spēkā, sākot ar 2022. gada 1. septembri**, proti, noteikumi Nr. 17 papildināti ar jaunu 198.⁶ punktu;

- **ietverts regulējums, kas paredz iespēju reģistrētam PVN maksātājam iesniegumu par digitālās PVN atmaksas sistēmas ieviešanu iesniegt VID, sākot ar 2022. gada 1. jūliju** (ietverts jaunajā 198.⁶ punktā).

Tādējādi ir paredzēta iespēja VID izvērtēt reģistrētā PVN maksātāja iesniegto iesniegumu un dokumentus, nepieciešamības gadījumā lūdzot tos precizēt, lai reģistrēts PVN maksātājs varētu izmantot digitālo PVN atmaksas sistēmu, sākot ar 2022. gada 1. septembri.

Par fiskālā pārstāvja atbrīvojumu no apliecinājuma iesniegšanas

Noteikumu Nr. 17 117. punktā, kas paredz nosacījumus, lai fiskālo pārstāvi varētu atbrīvot no apliecinājuma iespējamā nodokļa parāda segšanai iesniegšanas, ir **precizēts regulējums, paredzot iespēju fiskālā pārstāvja preču eksporta darījumiem piemērot nosacījumu, kas nav saistīts ar vispārējā galvojuma izmantošanu.**

Ir noteikts, ka fiskālo pārstāvi var atbrīvot no apliecinājuma iespējamā PVN parāda segšanai iesniegšanas, ja pēdējo vismaz triju taksācijas gadu laikā tas veic tikai tādu preču eksportu, par kurām nav maksājami izvedmuitas nodokļu maksājumi, un ir saņēmis atzītā komersanta statusu atbilstoši normatīvajos aktos muitas jomā noteiktajām prasībām.

Par saziņu ar VID un VID lēmumu paziņošanas kārtību

Lai noteikumu Nr. 17 regulējums atbilstu likumam "Par nodokļiem un nodevām" un Pievienotās vērtības nodokļa likumam, ir precizētas normas, kurās bija noteikti dažādi VID lēmumu paziņošanas veidi, tostarp, nosūtot pa pastu.

Ar grozījumiem noteikts, ka VID lēmumu paziņošanu veic, tikai izmantojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu (turpmāk – EDS), kā arī PVN maksātāji attiecīgos iesniegumus un nepieciešamo informāciju VID iesniedz tikai, izmantojot EDS. Tāpat ir

precizēti noteikumu Nr. 17 pielikumi sadaļās, kur PVN maksātājs varēja izvēlēties, kādā veidā tas var saņemt VID lēmumu.

Saistībā ar minēto ir svītrots noteikumu Nr. 17 126., 134., 136., 141. un 143. punkts, precizēts 131., 133., 137., 138., 140. un 144. punkts, kā arī noteikumu Nr.17 2. un 4. pielikums.

Par priekšnodokļa korekciju preču zudumu gadījumā

Precizēts noteikumu 163.¹ punkts, paredzot, ka reģistrēts PVN maksātājs iesniedz PVN deklarāciju par kalendāra vai pārskata gada pēdējo taksācijas periodu, ja preču zudumu vērtība pārsniedz saskaņā ar uzņēmumu ienākuma nodokļa un iedzīvotāju ienākuma nodokļa normatīvajiem aktiem plānoto zudumu apjomu.

Grozījumi citas dalībvalsts nodokļa maksātāja un trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātāja iesnieguma reģistrācijai VID PVN maksātāju reģistrā veidlapās

No 2021. gada 1. jūlija citas dalībvalsts PVN maksātājam jāreģistrējas patēriņa dalībvalstī, ja preču tālpārdošanas darījumu kopējā vērtība bez PVN sasniedz vai pārsniedz 10 000 *euro* robežvērtību.

Tādējādi ir precizēts noteikumu Nr. 17 3. pielikuma 7. punktā minētais reģistrācijas pamatojums.

Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienests